

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ε. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ. Ἡ Ἀθήνη τοῦ Λαμιαρίνου.
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ. Γιὰ ἓνα ποίημα.
Α. ΧΗΣΙΩΤΗΣ. Κοιφέντες μὲ βουλευτή.
Ο. ΝΟΥΜΑΣ. Τελώνης καὶ Ἀγνίς.
ΑΥΛΟΣ ΠΟΛΥΒΡΟΣ. Τὰ νέα νομοσχέδια.
Σ. ΣΚΙΠΗΣ. Ἔργα καὶ ἡμέραι—Τὸ ζήτημα τοῦ Ἀβερ-
φείου.
Α. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Οἱ ἀπόγονοι (συνέχεια).
Η ΚΟΙΝΗ Γ'ΝΩΜΗ. ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ. Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.—
ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΤΑ ΝΕΑ ΝΟΜΟΣΚΕΔΙΑ

Γόνιμες οἱ τελευταῖες δέκα μέρες σ' ἐργασία νομοπρασκευαστική. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰποτελέσματα ποῦ θάχουν σημαντικὰ ἢ ἀσήμαντα, ἅμεσά ἢ μακρυνά, εἶναι πολὺ σεβαστὸς ὁ ὄγκος τῶν νομοσκεδίων ποῦ κατέθεσαν στὴ Βουλὴ οἱ δύο ὑπουργοὶ τῆς Παιδείας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Τὰ ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια εἶναι τὰκόλουθα: Γιὰ τὴ Δημοτικὴ ἐκπαίδευση, γιὰ τὴ μέση ἐκπαίδευση, γιὰ διδασκαλεῖα δημοτικῆς, μέσης καὶ τεχνικῆς ἐκπαίδευσης, γιὰ διοίκηση μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαίδευσης καὶ γιὰ μίσθωση σπιτιῶν γιὰ σχολεῖα. Τὰλλα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἶναι πολλὰ καὶ διάφορα: γιὰ ἐμπορικὸς ἀκολούθους στὸ ἐξωτερικόν, γιὰ ὑποτροφίαις ἐμπορικῶν καθηγητῶν, γιὰ ἐργασίμες ὥρες τῶν ἐμποροῦπαλλήλων, γιὰ τίς πληρωμὲς τῶν ἐργατῶν ἀπ' τὸν ἐργοδότη, γιὰ ἀποζημιώσεις ἐργατῶν ποῦ παθαίνουν, γιὰ μέτρα περιοριστικὰ τῶν πυρκαϊῶν τῶν δασῶν καὶ ἄλλων δασικῶν ἀνομημάτων, γιὰ ἐξέλεγχον δηλώσεων μεταλλείων καὶ ξεκαθάρισμα στὶς νέες χώρες τῶν δικαιωμάτων ιδιωτῶν σὲ μεταλλεῖα κλπ., γιὰ σωματεῖα, γιὰ μέτρα ἀντιφυλλοξερικὰ, γιὰ φυτοπαθολογικὴ ὑπηρεσία γιὰ σύσταση γεωπονικῶν χημείων καὶ γεωργικῶν σχολείων, γιὰ διάδοση λιπασμάτων κλπ.

Ἄν συγκρίνουμε τὰ ἐκπαιδευτικὰ μὲ τὰ δεύτερα ἀπὸ μεθοδικὴ ἐποψὴ καὶ ἀπὸ ἐποψὴ τοῦ πλάτους τῆς περιοχῆς ποῦ ἐξετάζουμε καὶ τοῦ σκοποῦ, ἔχουμε νὰ παρατηρήσουμε ὅτι τὰ πρῶτα ἀγκαλιάζουν τὸ σύνολο τῶν ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων καὶ φιλοδοξοῦν νὰ βάλουν μιὰ καὶ καλὴ τὴν ἐκπαίδευση σὲ νέο δρόμο προοδευτικὸ καὶ ἀποτελοῦν ἀκέραιο σύστημα, ἐνῷ δὲ φαίνεται τὸ ἴδιο καὶ στὰ δεύτερα, ποῦ ἐξὲν μερικὰ, ὅπως ὁ πόλεμος κατὰ τῆς φυλλοξέρας, δὲν εἶναι κιόλας ἀπὸ κείνα ποῦπρεπε νὰ μποῦν στὴν πρώτη γραμμῇ, ὅσο χρήσιμα κι ἂν εἶναι. Κι αὐτὴ ἡ σχετικὴ ὄψη τῶν νομοσκεδίων τοῦ ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὡς πρὸς τὰ ἐκπαιδευτικὰ θὰ προτιμούσαμε νὰ εἶταν ἀντίστροφη, δηλ. ὅτι παρουσιάζουν τὰ ἐκπαιδευτικὰ νὰ τὸ παρουσάζαν ἐκεῖνα, νὰ εἶχαν μέτρα γενικῆς σημασίας ποῦ νὰ ὑπόσχονταν τὴν ἐξασφάλισιν τῆς οἰκονομικῆς ἀνεσῆς στὸν ἑλληνικὸ λαόν. Ἀναγνωρίζουμε ὅμως ὅτι δὲν εἶταν εὐκόλως στὸν ὑπουργόν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ παρουσιάσῃ τὴν αὐτὴν ἐποψίδα, ὅτι παρουσίασε ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, νὰ προτείνῃ δηλ. τὴ ριζικὴ λύση ζητημάτων γενικῶν, σὰν τὸ γεωργικόν, σὰν τὸ ποιῆς βιομηχανίαις πρέπει νὰ παρατηρήσῃ καὶ ποιῆς νὰ ἰδρυθῶν, σὰν τὸ μετὰ τοῦ γενναίου οἰκονομικοῦ μέτρου θὰ γλυτώσῃ ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς ἀπὸ τοὺς τοκογλύφους καὶ τὰ ἰδιωτικὰ κεφάλαια κλπ. Γιατὶ πρῶτα πρῶτα δὲν εἶναι καλομελετημένα καὶ καταστρωμένα τὰ γεωργικὰ κλπ. πράγματα ὅχι μόνο γιὰ τίς νέες χώρες μας, ἀλλὰ οὔτε καὶ γιὰ τίς παλιές. Ἐπειτα σ' αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖο μὲ τὸνομα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας περισσότερον παρὰ σὲ κάθε ἄλλο μαλλιοτραβιοῦνται ἀντίθετα συμφέροντα. Ἄν ὅμως δὲ μπορούσε νὰ προτείνῃ μέτρα γενικὰ καὶ νὰ παρουσιάσῃ δλάνερο σύστημα, μπορούσε νὰ ζήτησῃ πράγματα μὲ ἄμεση χρησιμότητα καὶ ὠφέλεια π. χ. νὰποξεραθῇ τοῦτος ἢ ἐκεῖνος ὁ βάλτος, νὰ κανονιστῇ τὸ ρέμα τοῦτου ἢ κείνου τοῦ ποταμοῦ, νὰ γίνουν ἐδῶ ἢ ἐκεῖ ἀρτεσιανὰ πηγὰδια, νὰ ἰδρυθῶν λητρουβιά τῆς προκοπῆς, ποῦ νὰ δίνουν λάδι καθαρό καὶ νὰ μὴ γδύνουν τὸν παραγωγόν, μπορούσε νὰ μοιράσῃ λιπάσματα, ἀλλὰ καὶ νὰ στείλῃ τοὺς γεωπόνους τοῦ νὰ διδάξουν στὰ χωριά νὰ μὴν ἀφίνουν ἀχρησιμοποίητα, ὅπως τὰφίνουν πολὺ συχνὰ τὰ φυσικὰ λιπάσματα καὶ νὰ μεταδώσουν τίς φυτοπαθολογικὰς γνώσεις, ποῦχανε ὡς τώρα καὶ ποῦ θάναν ἀρκετὲς γιὰ νὰ μὴν ἔχουμε σταφύλια χιλιο-

απορριπτόμενα κ' ελπίδες σχολησιασμένους και φρονιμά και λαχανικά κκορρίζικα. Πόσοι από τους γεωργούς ως τώρα έχουνε ὄγμ γεωπόνους; Και τὰ 3 4 γεωπονικά χημεία ποῦ θὰ ἱδρυνθῶν τί νὰ σοῦ κάμουν, ἐνῷ πρέπει σὲ κάθε δῆμο νάναί κ' ἓνας γεωπόνος μὲ τὰ παραίτητα χημικά ἐργαλεῖα, ποῦ νὰ τὸν ἔχῃ κάθε μέρα και μὲ δίχως πληρωτὴ πρόχειρο ὅποιος γεωργὸς τὸν χρειαστῇ γιὰ ὅποιαδήποτε συμβουλή;

Πολλὰ τέτια μέτρα χρησιμώτερα, νομίζουμε, παρὰ τὰ ὅσα περιλαβαίνουν τὰ νομοσχέδια μπορούσε νὰ ζητήσῃ ὁ Ὑπουργὸς ποῦ λέμε. Ἄς εἶναι ὅμως. Ἄς ψηφιστοῦν κι αὐτὰ ποῦ ζητηθήκανε, φτάνει ἄμεσα και σύντομα νὰ ζητηθοῦν και ἄλλα ποῦ νάναποκρίνονται περισσότερο σὲ πραγματικές και ἀποθητὲς ἀνάγκες. Ἄς ἀρχίσῃ τὸ τραπέζι-ἔστω και μὲ τὰ ρεπανάκια, φτάνει νὰ μὴ μείνουμε στὰ ρεπανάκια.

Μολαταῦτα εἶναι ἀνάμεσα στὰ ἐθνικοοικονομικά νομοσχέδια κ' ἓνα πολὺ σπουδαῖο—γιὰ τὸ μέλλο—τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν ἱδρυση κατώτερων γεωργικῶν σχολειῶν. Ἄν αὐτὰ γίνονιν τέτια ὅπως τὰ χρειάζομαστε, θάναί μεγάλο εὐτύχημα. Γι' αὐτὸ χρειάζεται προσοχή πολλή κ' ἐπιμελημένη συζήτηση, πρὶν ἀποφασιστῇ ἡ ἱδρυσή τους, γιὰ νὰ φτάξουμε σὲ καθαρὴ ἀντίληψη, ποῦ και πῶς και τί λογῆς και γιὰ πρὶν τοῦ μαθητῆ θὰ ἱδρυνθῶν τὰ σχολεῖα αὐτά, κι ἂν θάναί μόνο γιὰ ἀγρία ἢ και γιὰ κορίτσια. Και νομίζουμε πῶς γιὰ τὴν ἱδρυσή τους πρέπει νὰ συνεργαστοῦν τὰ δυὸ Ὑπουργεῖα, τῆς Παιδείας και τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας. Πῶς ὅμως και σὲ ποῖο σημείο πάνου μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ συνεργασία δὲν τὸ ξέρουμε, προσπάντων ἐπειδὴ δὲν εἶδαμε στίς λεπτομέρειές τους τὰ εκπαιδευτικά νομοσχέδια. Κεῖθω κυρίως γιὰ τὰ εκπαιδευτικά θὰ θέλαμε νὰ μιλήσουμε. Ἀλλὰ ὁ σκελετὺς των, ποῦ εἶδαμε στίς ἐφημερίδες, δὲ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ παρατηρήσουμε πολλὰ πράματα, ἂν και μᾶς δίνει νὰ καταλάβουμε τὴ γενικὴ τους σημασία.

Σημειώνουμε λοιπὸν ἐδῶ ἔτσι σκορπιστὰ μόνο κάτ' λίγα πράματα γιὰ τὰ εκπαιδευτικά.

Τὴν αὔξηση των μισθῶν τὴν ἐξοικονομῶμε μέτρο σφώτατο, γιατί ἐξοικονομῶνε: σκεδὸν κάθε ἀντίδραση. Συντελεστικώτατο μέτρο γιὰ τὴν πρόοδο των εκπαιδευτικῶν πραγμάτων ἐλπίζουμε πῶς θὰ ποδεχτῇ ἡ ἀποστολὴ ὑποτρόφων στὴν Εὐρώπη, γιατί ἐξὸν τὴν παιδαγωγική και τὴν ἄλλη μόρφωση ποῦ θὰ λάβουν ἐκεῖ, πιστεύουμε θὰ ξεθολώσῃ και κάπως τὸ μυαλό τους, ὥστε νὰ καταλάβουν μερικά

πράματα ποῦ ἐδῶ δὲν μπορούν νὰ τὰ καταλάβουν. Ἀριστὴ και ἡ διάταξη, γιὰ ἰδιαίτερη, διδασκαλία των μαθητῶν ποῦ καθυστεροῦν, ὅπως και γιὰ ὑπηρεσία ὕψινης των σχολειῶν και γιὰ τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς, ποῦ θὰ φροντίζον γιὰ τὸ χεῖρο τοῦ σχολεῖο και γιὰ τὸ ὅλικο του. Πολλὸ ὅρθα ὀρίζεται ὅτι καταργεῖται ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας γλώσσας στὰ δημοτικά σχολεῖα και μένει ἡ νεοελληνική. Και νομίζω πῶς σ' αὐτὸ ἀπάνου πρέπει νὰ μείνουν εὐχαριστημένοι οἱ καθαρηνιστάνοι, ποῦ ἴσως ἀπὸ ἀνάγκη θὰ δεχτοῦν και τὴ δημοτικὴ γιὰ τῆς μικρῆς τάξης, ἐκεῖ ποῦ στίς ἀνώτερες θὰ διδάσκαται συστηματικὰ ἡ καθαρῶν, ποῦ αὐτὴ θὰ ἐννοῦν νεοελληνική τὰ νομοσχέδια, ἐνῷ ἐμεῖς οἱ δημοτικιστῆς, μολονότι ἀναγνωρίζουμε τὴν ὀρθότητα τοῦ μέτρου, ξίνουμε λίγο τὸ κεφάλι μας ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ἡ κατάργηση τῆς ἀρχαίας στὰ σχολεῖα θὰ μᾶς φέρῃ πρὶν κοντὰ στὸ τέλος τῆς γλωσσικῆς ἀνακατωσύρας ἢ θὰ μᾶς τὸ ἀπομακρύνῃ, ἀδυνατίζοντας τὴν ἀντίθεση, ἀπαράλλαχτα ὅπως και οἱ σοσιαλιστῆς—μὲ τάξη τους—φροῦνται τὴν ἀποχρηση, μικροανεξαρτησίας οἰκονομικῆς ἀπὸ τοῦς ἐργάτες, μήπως αὐτὴ σδύση σὲν ἐργάτῃ τὸ μῖτος ποῦ χρειάζεται γιὰ τὸν ἀγῶνα.

Ὅσο γιὰ τὴ διαίρεση των σχολειῶν, τὸ νέο ποῦ βλέπουμε εἶναι ὁ διαιρισμὸς των τριτάξιων ἀστικῶν σχολειῶν. Και τὸ διαιρισμὸς αὐτὸν ἔτσι ἀρχειρεμένα ἐξετάζοντας τὸν βρίσκουμε θαναμάσιο, δὲν ξέρουμε ὅμως κατὰ πόσο αὐτὰ τὰ σχολεῖα ἀναποκρίνονται πραγματικά στίς ἐλληνικῆς εκπαιδευτικῆς ἀνάγκες κι ἂν θὰ λυθῇ εὐκόλα τὸ ζήτημα, ποῦ θὰ ἱδρυνθῇ γυμνάσια και ποῦ ἀστικὰ σχολεῖα. Ἐπίσης δὲν ξέρουμε, πῶς θὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ λειτουργία των ἐξταξίων δημοτικῶν, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει τὸ χρειάζομενο διδαχτικὸ προσωπικὸ, και γενικά, πῶς οἰκονομεῖται στὰ νομοσχέδια τὸ ζήτημα τοῦ προσωπικοῦ, ποῦ εἶναι τὸ θεμέλιο γιὰ κάθε μεταρρύθμιση στὴν ἐκπαίδευση και ποῦ θὰ ποτελέσῃ γιὰ κάμποσα ἀκόμη χρόνια—δυστυχῶς δὲν ἔχουμε γι αὐτὸ ἀμφιβολία—τὸ ἐμπόδιο γιὰ νὰ περάσῃ ἡ μεταρρύθμιση κ' ἡ πρόδο ἀπ' τὸ χεῖρ τὴν πράξη.

Γιὰ τὸ ζήτημα των σχολικῶν χειρίων λυπούμαστε ποῦ δὲ λύεται καθόλου μὲ τὴ διάταξη γιὰ μισθώσεις σπιτιῶν. Ἴσως ὅμως και νὰ μὴν εἶναι δυνατό νὰ λυθῇ αὐτὸ τὸ ζήτημα, πρὶν ἱδρυνθῶν ὅπου εἶναι γιὰ νὰ ἱδρυνθῶν τὰ διάφορα εἶδη των νέων σχολειῶν και πρὶν μονιμοποιηθῇ ἡ νέα εκπαιδευτικὴ κατάσταση.

Γιὰ τὰ διδασκαλεῖα πάλι και λοιπὰ δὲ λέμε τίποτα γιὰ τὴν ὥρα, ὅπως οὔτε γιὰ ριθλία και δι-

δαχτική, ήλη, που δε βλέπουμε και να αναφέρονται στην περίληψη των εφημερίδων.

Γενικά, το ξαναλέμε, τα εκπαιδευτικά νομοσχέδια, όσο σύντομα εκθεμένα κι αν τα είχαμε, μάς κάνουν πολύ καλή εντύπωση και μάς φαίνονται σα μελετημένα, και συστηματική εργασία και γενναία προσπάθεια να λυτερώσουν το ελληνικό μυαλό από τα σκοριασμένα του δεσμά, προσπάθεια που εσυγκέντρωσε και εφάνερωσε επίσημα τις έως τώρα σκορπισμένες κι ανεπίσημες προσπάθειες για το λύσιμος αυτόν των δεσμών.

Τελειώνοντας θέμε να σημειώσουμε ακόμη ότι τόσο στη συζήτηση των εκπαιδευτικών όσο και στη συζήτηση κάθε άλλης σειράς νομοσχεδίων οι συζητητές πρέπει να μην χάνουν μπρός απ' τα μάτια, να λογαριάζουν πάντα και πολύ, μαζί με τον ειδικό σκοπό που τοίς προβάλλεται, εκπαιδευτικό ή εποιον άλλο, κι ένα σκοπό παράλληλο ακόμη, μια μεγάλη ελληνική ανάγκη, δηλ. το πως κι' όσα προτείνουν θα συντελέσουν λίγο ή πολύ κοντά στα άλλα και στο να στερέψη ή μετανάστευση είτε από λόγους υλικούς προέρχεται είτε από ηθικούς. Π. χ., αν ουχί-τόννε κι' είναι να ψηφίσουν εκπαιδευτικά, να σκέφτονται μαζί και τούτο πως, με ποιές διδασκαλίες, με ποιά μέσα το σχολείο θα συντελέσει στο να γεννήσει στο παιδί την ανάγκη ν' αγαπή τον τόπο του και να μην τον αποχωρίζεται; Το ίδιο κι' όταν πρόκειται να ψηφιστούν γεωργικά ή εποιια άλλα μέτρα. Και για να φωτιστούμε ποιά θα είναι τα συντελεστικά για αυτόν το σκοπό, πρέπει να νοιώσουμε ότι ραχδαία πρέπει να ερθη ή απομείωσή μας με τα πει πολιτισμένα κράτη, με την Αμερική λ. χ., γιατί τότες μονάχα, νομίζουμε, θα σταματήσει ή μεταναστευση στο εξωτερικό, κι' επίσης ραχδαία ή εισαγωγή των άρχων και των εύκολων της άστικής ζωής στη χωριά, για να πάψη ή να περιοριστεί και ή εσωτερική μετανάστεψη. Άλλοιώς, όταν τα παιδιά που εκπαιδεύουμε μάς φέρουν, τι θα μάς κάνουν τα εκπαιδευτικά νομοσχέδια; Κι' όταν οι γεωργοί που θέμε να μορφώσουμε μαζεύονται στις πόλεις, τι τα θέμε τα γεωργικά; Κι' όταν οι στρατιώτες μας σκορπίζονται στον κόσμο ολό, τι τα θέμε τα στρατιωτικά; Και οι γυναίκες μας τι θα γίνονται; Και ή Ελλάδα που θα μένη;

27. 11. 1913

ΑΥΛΟΣ ΠΟΛΕΒΡΟΣ

Αντιπροσωπείας του «Νουμά» στη Λαμονίκη

ο κ. Π Θ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

C/O The American Tobacco Co

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΑΒΕΡΩΦΕΙΟΥ

Αν υπάρχει περίπτωση που ή δημοσιογραφία ξεπετάσει το καθήκον της με το παραινών, είναι ή πολυθρόνηλη περίπτωση του κληροδοτήματος Αβέρωφ.

Για τους αναγνώστες του «Νουμά» εκθέτω με δυο λόγια το τί συμβαίνει.

Ο άλησιμόνητος Αβέρωφ, μεγαλοϊδεάτης, όπως εΐταν, στον πόθο του τον ιερό να εναρμονή ύλικώς όχι μόνο το στρατό και το στόλο, αλλά και τις τέχνες, άφησεν επάνω από ένα ολοστρογγυλο εκατομμύριο δραχμές στο Ώδεϊο των Αθηνών, για να μπορή το ίδρυμα αυτό με τους τόκους του, δηλαδή με 50,000 δραχμές το χρόνο, να ενισχύει το θέατρο και τη μουσική του τόπου. Παραθέτω λέξη προς λέξη το μέρος της διαθήκης:

«... Αφίνω τέσσερα μερίδια εις το εν Αθήναις ιδρυόμενον Ώδεϊον, ίνα το εξ αυτού ποσόν κατατεθῇ εις την Εθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ελλάδος, οί δε εξ αὐτῶν τόκοι χρησιμεύσουν

1) Εις σύστασιν δραματικοῦ καὶ μουσικοῦ διαγωνισμοῦ ἐναλλάξ ἀνὰ πᾶν ἔτος πρὸς βράβευσιν πρωτοτύπου δράματος ἢ μουσικῆς συνθέσεως, ἐχόντων Ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν ἀρχαίαν ἢ νέαν· ὁ διαγωνισμὸς οὗτος θὰ ὀνομάζεται «Αβερῳφεϊος».

2) Εις ἐκδοσιν τῶν βραβευομένων ἔργων.

Καὶ 3) Εις τελειοποίησιν δι' ὑποτροφῶν ὑπὲρ τῶν ἀριστευόντων ἠθοποιῶν ἢ μουσουργῶν ἢ ἐκ τῶν διακρινομένων ἐκτελεστῶν εἴτε ἐν Ἑλλάδι εἴτε ἐν Εὐρώπῃ ἀποστέλλομένων· τὰ καθέκαστα τῆς διαθέσεως τοῦ κληροδοτήματος θέλει ἀποφασίσαι τὸ Λιουκετικὸν Συμβούλιον τοῦ Ώδείου».

Τὸ Λιουκετικὸν ὅμως Συμβούλιον τοῦ Ώδείου δὲν ἀποφάσισε μόνο για τὰ «καθέκαστα» ἀλλὰ, καὶ για τὸ ἴδιο τὸ κληροδοτήμα.

Αθέτησε τὴν ὅρο τῆς διαθήκης με τὸ «ἔτσι θέλω», ἀσέβησε στὴ μνήμη τοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτη κι' ἤπρηεν ὅλα τὰ χρήματα τὰ προορισμένα για ἄλλους σκοποὺς καὶ τὰ διέθεσεν ὅπως ἐφάνηκε καλύτερα στὴ μεγαλοφυΐα τοῦ κ. Νάζου. Δηλαδή, ὅπως εἶπε μόνος του, ἐνίσχυσε τὴ διδασκαλία τοῦ πιάνου κι' ἐγέμισε τὸν τόπο με σόβικα κορίτσια, που ἀπὸ τὸ πρωτὸ ὥς τὸ βράδυ δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ μάς παίζουν σονατίνες καὶ τὰ τραγουδάκια τῶν Παναθηναίων.

Ἀλλὰ ἦρθε ή μέρα ν' ἀνακαλυφτῇ ή αὐθαρεσία τοῦ κ. Λιεθεντῆ τοῦ Ώδείου καὶ νὰ τὸν πε-